

Statsrådsberedningen

Kansliet för allmänna rådet och Coreper 1

Allmänna rådets möte den 17 december 2024

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen

2. (Ev.) A-punkter

Ikke lagstiftande verksamhet

3. Förberedelse av Europeiska rådets möte 19–20 december 2024: slutsatser

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Rådet ska förbereda Europeiska rådets möte den 19–20 december med utgångspunkt i ett utkast till slutsatser. Riktlinjerna till slutsatserna tar upp Rysslands aggression mot Ukraina, Mellanöstern, EU:s plats i världen, resiliens och krisberedskap, migration samt övriga frågor. Under övriga frågor står utvidgningen och yttre förbindelser.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen understryker vikten av att stödet till Ukraina hålls högt på EU:s dagordning. Regeringen verkar fortsatt för ett starkt och långsiktigt stöd från EU till Ukraina – politiskt, militärt, ekonomiskt, humanitärt och rättsligt, samt stöd till fortsatta reformer för Ukrainas EU-närmande. Det är angeläget att fortsätta sätta press på Ryssland och Belarus, inte minst genom att fokusera på att förhindra kringgående av existerande sanktioner, besluta om ytterligare sanktioner samt vidta ytterligare åtgärder mot skuggflottan. Sverige är även pådrivande för att bredare tullar införs mot Ryssland och Belarus, liksom för att varje kommissionär inom sitt ansvarsområde ska få i uppgift att identifiera nya möjligheter att begränsa Rysslands inflytande. Inom ramen för EU-samarbetet verkar regeringen aktivt för att undersöka möjligheter att stödja ukrainsk försvarsindustri. Regeringen verkar även för att EU ska kunna verkställa

utbetalningarna av det militära stödet till Ukraina genom den Europeiska fredsfaciliteten.

Regeringen välkomnar även att Mellanöstern återigen behandlas vid Europeiska rådet. Regeringen välkomnar vapenvilan i Libanon. Den har visats sig bräcklig och det är därför av stor vikt att parterna håller sig till överenskommelsen. Regeringen anser att det är viktigt att EU fortsätter att uppmana till och arbeta för en deeskalering i Mellanöstern, samt ge fullt stöd till de diplomatiska ansträngningarna för en omedelbar vapenvila i Gaza. Regeringen kräver att den kvarvarande gisslan släpps omedelbart och villkorslöst och menar att Israel måste göra mer för att möjliggöra humanitärt stöd till civilbefolkningen i Gaza. En förhandlad tvåstatslösning förblir den långsiktiga politiska lösningen både på denna konflikt och för stabiliteten i regionen. Regeringen uppmanar alla sidor, inte minst Iran, att visa återhållsamhet.

Regeringen välkomnar en diskussion om EU:s plats i världen. Stort fokus ligger nu på den transatlantiska relationen. Det ligger i Sveriges och EU:s intresse att vi kan samarbeta väl med den inkommande amerikanska administrationen. Det gäller inte minst det internationella stödet till Ukraina som måste upprätthållas. Regeringen välkomnar att Niinistö's rapport presenteras och att den diskuteras på Europeiska rådet.

Parallellt med genomförandet av migrations- och asylpakten krävs fokus på externa åtgärder inom EU:s migrationspolitik, som kan bidra till att effektivisera återvändandet och minska den irreguljära migrationen till EU.

Europeiska rådet förväntas endossera de rådsslutsatser om utvidgningen som planeras antas vid Allmänna rådets möte den 17 december. Regeringen anser att EU:s utvidgning är en geostrategisk investering i fred, demokrati, säkerhet, stabilitet och välbefinnande. Det ligger i EU:s intresse att hjälpa kandidatländerna att närma sig unionen. Det är viktigt att EU:s utvidgningsprocess är trovärdig och meritbaserad med fokus på grundläggande reformer, i synnerhet gällande rättsstatens principer.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan (dagordningen) behandlades vid samråd med EU-nämnden den 15 november 2024.

4. Lagstiftningsplanering: Kommissionens arbetsprogram för 2025

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Vid mötet i Allmänna rådet ska medlemsstaterna diskutera vad de anser bör finnas med i kommissionens arbetsprogram för 2025. Arbetsprogrammet förväntas presenteras i början av 2025.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen verkar fortsatt för ett starkt och långsiktigt stöd från EU till Ukraina och att stödet till Ukraina hålls högt på EU:s dagordning. Vidare avser regeringen lyfta fram konkreta förslag som spelats in till den nya kommissionen inom regeringens prioriterade områden: kriget, kriminaliteten, klimatet och konkurrenskraften.

Kriget: Det ryska anfallskriget mot Ukraina går snart in på sitt fjärde år. EU står kvar vid Ukrainas sida så länge som det krävs. Regeringen har bland annat föreslagit att den nya kommissionen ska arbeta horisontellt och systematiskt för att öka trycket mot Ryssland. Varje kommissionär bör få i uppdrag att ta fram konkreta förslag på hur Rysslands inflytande kan begränsas inom varje politikområde. EU-kommissionen bör lägga fram ett förslag om breda importtullar på varor från Ryssland och Belarus.

Kriminaliteten: De kriminella nätverken har varken moraliska eller geografiska gränser. Organiserad brottslighet ökar i flera EU-medlemsstater, ibland med sikte på offentlig verksamhet och civilsamhället, vilket hotar våra öppna samhällen, tilliten och demokratiska värderingar. Rättsvårdande myndigheter kan inte ensamma hantera detta. Regeringen har bland annat föreslagit att den nya kommissionen ska öka samarbetet med de stora teknikplattformarna för att underlätta brottsbekämpande myndigheters tillgång till digital information och bekämpa brott online samt försvåra för kriminella att flytta pengar och andra tillgångar mellan medlemsstaterna.

Klimatet: EU har genom klimatpaketet Fit for 55 tagit en ledande roll i den gröna omställningen genom bindande klimatmål och lagstiftning som effektivt styr mot minskade utsläpp. Parallellt behöver EU lägga fast ett klimatmål för 2040 – för att nå det långsiktiga målet om klimatneutralitet 2050. Regeringen har bland annat föreslagit att den nya kommissionen ska föra en teknikneutral energipolitik, där alla fossilfria energislag ges samma förutsättningar vad gäller utveckling och investeringar. Kärnkraften behövs för att klara klimatomställningen och fossilfria energikällor ska kunna räknas av mot EU-mål om förnybar energi. EU bör utveckla för handeln med utsläppsrätter. Systemet behöver vidgas till fler typer av utsläpp, som avfallsförbränning och fler fartygstyper.

Konkurrenskraften: EU har länge halkat efter USA och delar av Asien. Framöver väntas mer än 90 procent av världens ekonomiska tillväxt ske utanför EU. Mario Draghis rapport är en allvarlig påminnelse om detta. Regeringen har bland annat föreslagit att den nya kommissionen ska fullborda den inre marknaden med en ambitiös handlingsplan för att stärka redan beslutade verktyg och förbättra efterlevnaden av tjänstedirektivet samt fortsätta vara en röst för frihandel och ingå fler frihandelsavtal med strategiska partnerländer och

utvecklingsländer. Vidare behövs en fördjupad och förbättrad europeisk kapitalmarknadsunion och en ambitiös regelförenklingsagenda.

Vad gäller den gemensamma migrationspolitiken vill regeringen se ett reviderat regelverk vad gäller återvändande, en ny viseringsstrategi samt under tidigt 2025 en översyn av konceptet säkert tredje land.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har inte tidigare behandlats i riksdagen.

5. EU:s framtid

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Den 9 september 2024 överlämnade Mario Draghi den rapport om EU:s framtida konkurrenskraft som författats på uppdrag av kommissionen. Rapporten ger en översikt av de huvudsakliga utmaningarna för Europas konkurrenskraft och presenterar en strategi samt en rad åtgärder för att återuppliva tillväxten.

Att stärka EU:s konkurrenskraft är en prioritering för det ungerska ordförandeskapet. Olika aspekter och förslag i Draghis rapport har behandlats i olika rådskonstellationer. Bland annat diskuterades den nyligen i Konkurrenskraftsrådet den 26 september 2024 och vid EU-ministrarnas informella möte den 2-3 september 2024. Därtill antogs en deklaration på informella ER i Budapest den 8 november samt ordförandeskapsslutsatser på Konkurrenskraftsrådet den 28 november.

På allmänna rådet den 17 december kommer de horisontella förslag i Mario Draghis rapport som rör hur EU:s styrning kan förbättras för att stärka konkurrenskraften att diskuteras.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar en diskussion om kopplingen mellan konkurrenskraft och styrningsfrågor.

För att säkerställa Europas konkurrenskraft är det av vikt att EU besitter en beslutsförmåga och ändamålsenlig organisation som kan bidra till att nå de mål vi vill uppnå. Det är för regeringen fortsatt prioriterat att EU arbetar målmedvetet med att stärka sin konkurrenskraft och produktivitet för att skapa ekonomisk tillväxt.

Regeringen konstaterar att konkurrenskraftsfrågorna är en del i en bredare framtidsdiskussion om EU där utvidgningen och den globala geostrategiska situationen är andra drivkrafter. En diskussion om röstregler och differentierad integration behöver förhålla sig även till dessa aspekter.

Regeringen delar Mario Draghis bedömning att den sammantagna regelmassa som europeiska företag måste navigera i är komplex och betungande. EU består av handelsberoende ekonomier, därför behöver vi säkerställa att vårt regelverk ligger i linje med den regelbaserade handeln för att inte snedvrída konkurrensen eller underminera den inre marknaden och kan hantera pågående utmaningar.

Regeringen välkomnar därför att Draghi i sin rapport lyfter fram vikten av att förenkla och förbättra lagstiftning som viktigt för att främja konkurrenskraften. I sammanhanget anser regeringen att väl genomförda konsekvensutredningar är en grundförutsättning för bättre lagstiftning. Det är avgörande att analysera effekterna av en lagstiftning men även att en konkurrenskraftskontroll genomförs inför nya EU-initiativ för att bedöma förslagets effekter på företag. Regeringen anser att kommissionen bör ha en bredare ansats än endast administrativa kostnader, då andra typer av kostnader kopplat till regelfterlevnad påverkar företagen. Det är för regeringen även viktigt att fokus ligger på att genomföra redan existerande lagstiftning.

Regler som är enhetliga, förutsägbara och tydliga gör att den administrativa bördan minskar och gynnar även den inre marknaden. Regeringen anser även att det inte finns ett tillräckligt stort fokus på hur regelverket på den inre marknaden tillämpas och efterlevs. Därutöver måste konkreta åtgärder för implementering, efterlevnad och hur regelbördan kan minskas ingå i den horisontella strategin för den inre marknaden som EU-kommissionen getts i uppdrag att presentera senast i juni nästa år.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Regeringen informerade näringsutskottet den 19 september och samrådde med EUN den 20 september inför KKR den 26 september. Regeringen överlade med näringsutskottet den 5 oktober 2024 i fråga om rådsslutsatser om EU:s framtida konkurrenskraft. Samråd med EU-nämnden om rådsslutsatserna ägde rum den 22 november 2024.

6. Planeringsterminen 2025: färdplan

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Ordförandeskapet väntas på sedvanligt sätt lägga fram en färdplan för kommande års europeiska planeringstermin. Den europeiska planeringsterminen är ett ramverk för samordning av den ekonomiska politiken, finanspolitiken, arbetsmarknadspolitiken och socialpolitiken inom EU. Ramverket innefattar bland annat EU:s finanspolitiska regler, men också makroekonomisk övervakning och riktlinjer för sysselsättningspolitiken. Hanteringen av terminen sker i olika rådsformationer och Allmänna rådets roll är samordnande. Terminen inleds i slutet på varje år, när kommissionen presenterar det så kallade höstpaketet, och löper fram till juli då rådet antar landspecifika

rekommendationer. Nästa års termin är den första efter att EU:s nya ramverk för ekonomisk styrning har trätt i kraft. Det nya ramverket innebär bland annat att de nationella reformprogrammen samt konvergens- eller stabilitetsprogrammen fasats ut, samtidigt som medlemsstaterna nu i stället tar fram medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer samt årliga lägesrapporter.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har inte tidigare behandlats i riksdagen.

7. Rådsslutsatser om utvidgningen

Besluts punkt

Förslagets innehåll

Allmänna rådet förväntas besluta om slutsatser om utvidgningen. Rådet förhandlar årligen slutsatser som reaktion på kommissionens utvidgningspaket. Utvidgningspaketet för 2024 innehåller ett meddelande om utvidgningsprocessen samt landrapporter för Albanien, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Kosovo, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien, Serbien, Turkiet och Ukraina.

Förslag till svensk ståndpunkt

Mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget ligger det fortsatt i svenskt intresse att bibehålla EU-enigheten kring utvidgningen som ett centralt verktyg för att främja fred, säkerhet, stabilitet, demokrati och välbefinnande i Europa. Det ligger i EU:s intresse att hjälpa kandidatländerna att närma sig unionen. Det är viktigt att EU:s utvidgningsprocess är trovärdig och meritbaserad med fokus på grundläggande reformer, i synnerhet gällande rättsstatens principer.

Regeringen anser det av vikt att upprätthålla framåtrörelsen i EU:s utvidgningsprocess. Medlemskapsförhandlingarna bör bygga på kandidatländernas meriter och genomförandet av reformer.

Regeringen välkomnar att den så kallade screeningprocessen fortlöper väl för Ukraina och Moldavien och ser fram emot att ta nästa steg i anslutningsförhandlingarna så snart som möjligt under Polens ordförandeskap. Regeringen välkomnar också de fortsatta reformerna på västra Balkan, särskilt framstegen i Montenegro och Albanien.

Europeiska rådet har i sina slutsatser från den 27 juni och 17 oktober konstaterat att Georgiens EU-anslutningsprocess i praktiken har avstannat.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Utrikesutskottet informerades om kommissionens utvidgningspaket för 2024 den 28 november. Utkastet till rådsslutsatser har inte tidigare behandlats i riksdagen.

8. Rådets 18-månaders program

Besluts punkt

Förslagets innehåll

Ordförandeskapet i rådet roterar var sjätte månad och de tre medlemsländer som innehar ordförandeskapet i anslutning till varandra har ett nära samarbete och utarbetar ett gemensamt program med ämnen och frågor som rådet ska ta upp under en 18-månadersperiod. Med detta 18-månadersprogram som grund utarbetar vart och ett av de tre länderna sitt eget mer utförliga 6-månadersprogram. Polen, Danmark och Cypern har som inkommande ordförandeländer samarbetat för att ta fram ett gemensamt och övergripande program för rådets arbete för perioden 1 januari 2025 till 30 juni 2026. I enlighet med rådets arbetsordning ska programmet presenteras vid Allmänna rådet som förväntas ställa sig bakom detta. Ingen diskussion förväntas på rådsmötet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen kan ställa sig bakom det gemensamma 18-månadersprogrammet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har inte tidigare behandlats i riksdagen.

9. Relationen mellan EU och UK

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Rådet kommer att diskutera EU:s relationer med Storbritannien.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen verkar för ett fortsatt närmande och strategiskt samarbete mellan EU och Storbritannien, i synnerhet inom försvar och säkerhet. Det bygger dels på den brittiska regeringens uttalade ambition att fördjupa samarbetet med EU, dels på de gemensamma hot och utmaningar EU och Storbritannien upplever efter Rysslands aggressionskrig mot Ukraina.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

EU:s relationer med Storbritannien behandlades senast vid samråd med EU-nämnden den 11 oktober 2024.

10. Ev. Relationen mellan EU och Schweiz

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Kommissionen ska rapportera om läget i EU:s förhandlingar med Schweiz om ett brett paket av åtgärder. EU:s handelsförbindelser med Schweiz styrs idag av ca 120 bilaterala sektorsavtal som förvaltas av över 20 gemensamma kommittéer. Förhandlingarna inleddes i mars 2024 i syfte att säkerställa rättvis

konkurrens mellan företag i EU och Schweiz som är verksamma på den inre marknaden och i Schweiz samt att garantera skyddet av EU-medborgares rättigheter i Schweiz. Ambitionen är att slutföra förhandlingarna före årsskiftet. Det så kallade breda åtgärds paketet som förhandlas omfattar sju olika avtal rörande den inre marknaden: fri personrörlighet, avtal om ömsesidigt godkännande av varor, landtransporter, lufttransporter, jordbruksfrågor, elektricitet samt livsmedelssäkerhet. Därutöver ska parterna samarbeta om forskning och hälsa samt inrätta en politisk dialog. Förhandlingar om paketets olika delar förs parallellt.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen verkar för att uppgradera, modernisera och framtidssäkra EU:s partnerskap med Schweiz samt att fördjupa samarbetet inom områden av gemensamt intresse.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

EU:s relationer med Schweiz behandlades senast vid samråd med EU-nämnden den 11 oktober 2024.

11. Övriga frågor

Informationspunkt

a) Interinstitutionellt etikorgan

Förslagets innehåll

Kommissionen förväntas informera om hur arbetet går i den tekniska arbetsgrupp som arbetar med att upprätta det interinstitutionella etikorganet. Ett interinstitutionellt avtal om etikorganet antogs av rådet den 29 april 2024. Organet ska utarbeta, uppdatera och tolka gemensamma miniminormer för att främja en mer enhetlig praxis mellan institutionerna. Organet ska omfatta Europaparlamentet, rådet, kommissionen, EU-domstolen, Europeiska centralbanken, revisionsrätten, samt ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén. Den enda representanten från rådet som direkt kommer att omfattas av etikorganets arbete är den höge representanten för utrikes frågor.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Konstitutionsutskottet informerades senast den 3 december 2024.

b) Rapport om att öka EU:s civila- och försvarsberedskap

Förslagets innehåll

Den 30 oktober presenterade Sauli Niinistö, på uppdrag av kommissionen, en rapport om hur Europas civila och militära beredskap kan öka. Rapporten innehåller över 80 rekommendationer som delas in i nio byggstenar. Helhetsansatsen i rapporten visar sig i såväl ett allriskperspektiv som i hur dessa risker ska bemötas genom insatser från alla offentliga instanser och hela samhället.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan behandlades vid samråd med EU-nämnden den 15 november 2024, inför möte i rådet för utrikesfrågor (försvarsministrarna) den 19 november 2024.

c) Ramavtalet mellan Europaparlamentet och kommissionen

Förslagets innehåll

Europaparlamentets reviderade arbetsordning trädde i kraft den 16 juli 2024. Europaparlamentet och kommissionen har nu enats om se över ramavtalet från 2010 i belysning av den nya arbetsordningen. Syftet med avtalet är att underlätta och sätta ramar för samarbetet genom att komma överens om de procedurer som ska gälla. De två institutionerna kom i oktober överens om en rad politiska principer som ska vägleda arbetet med översynen. Översynen av ramavtalet kan komma att påverka den institutionella balansen som följer av fördragen. Rådet har därför anledning att värna sitt intresse av att den institutionella balansen inte rubbas eller undergrävs av någon institution. Kommissionen kommer vid rådsmötet att informera om översynen av avtalet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Konstitutionsutskottet informerades översiktligt om frågan den 3 december 2024.